

**ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ Β΄ ΚΥΚΛΟΥ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ
ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 2008
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ: ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ, «Έλεγχος της δημοκρατικής ιδέας»

ΕΝΟΤΗΤΑ Α΄

- α → Σωστό
β → Λάθος
γ → Σωστό
δ → Λάθος
ε → Λάθος
- Πίσω από κάθε κρίση της δημοκρατίας μπορεί να κρύβονται αίτια εξωτερικά που σχετίζονται με τις ιστορικές συνθήκες (έναν πόλεμο, ένα πραξικόπημα, μια οικονομική και κοινωνική κρίση) ή εσωτερικά που σχετίζονται με τους ίδιους τους πολίτες, οι οποίοι δεν έχουν την ωριμότητα να στηρίξουν το δημοκρατικό πολίτευμα, το οποίο είναι ιδιαίτερα απαιτητικό και προϋποθέτει υψηλό δείκτη πολιτισμού και παιδείας. Ακόμα αιτία κρίσης της δημοκρατίας είναι οι θολές και ύπουλες περιστάσεις που επιτρέπουν την εμφάνιση και την άσκηση προπαγάνδας από τους εχθρούς της δημοκρατίας για να παραπλανήσουν το λαό και να κλονίσουν το δημοκρατικό πολίτευμα.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β΄

- 1.α. Συνώνυμα:
απατηλές	→	παραπλανητικές, ψευδείς, δόλιες
κλονίσει	→	αποσταθεροποιήσει, ταραξεί
προσηλώνεται	→	αφοσιώνεται
συμπληρωθεί	→	ολοκληρωθεί
αθυμία	→	κακοκεφιά, απογοήτευση
- β. Αντώνυμα:
απόληξη	→	αφετηρία, έναρξη, αρχή
ξεκάθαρες	→	ασαφείς, θολές, ύπουλες
άξιος	→	ανάξιος, ανίκανος
κάμψη	→	αύξηση – ανάκαμψη
αμεριμνησία	→	αγωνία – προβληματισμός

- 2.α. Η συλλογιστική πορεία του κειμένου είναι παραγωγική: ο συγγραφέας ξεκινά με την παρουσίαση του προβληματισμού του και τη διατύπωση της θέσης του [ΓΕΝΙΚΟ] και συνεχίζει με πιο συγκεκριμένες τοποθετήσεις [ΕΙΔΙΚΟ], οι οποίες

αφορούν τα αίτια της κρίσης της δημοκρατίας, με κυριότερο την ανωριμότητα του λαού που κάποιες φορές επιζητά τη δικτατορία, για να καταλήξει αναφέροντας τις προϋποθέσεις που είναι απαραίτητες για την εδραίωση της δημοκρατίας.

- β. ΠΛΑΓΙΟΤΙΤΛΟΣ 3^{ης} Παραγράφου :«Τα αίτια της κρίσης της Δημοκρατικής ιδέας»
ΠΛΑΓΙΟΤΙΤΛΟΣ 5^{ης} Παραγράφου :«Η αυτοπειθαρχία και η κοινωνική αγωγή προϋπόθεση της δημοκρατίας»

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ΄

1. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο Άγγελος Τερζάκης στο δοκίμιο «Έλεγχος της δημοκρατικής ιδέας» προβληματίζεται για τη δημοκρατία και την κρίση της. Ξεκινά με τη διαπίστωση ότι ένας λαός καλείται να αποδείξει πόσο ώριμος είναι για τη δημοκρατία σε περιόδους πολιτικής κρίσης και, για να ανταποκριθεί, πρέπει να διαθέτει καλλιέργεια και εσωτερική πειθαρχία. Όταν δοκιμάζεται η δημοκρατική ιδέα, οι αιτίες δεν οφείλονται μόνο στις ιστορικές συνθήκες αλλά και στην ανωριμότητα του λαού, που συχνά δείχνει προτίμηση προς τα δικτατορικά καθεστώτα προδίδοντας τις ελευθερίες και τα δικαιώματα του. Για να αξιωθεί, όμως, ένας λαός τη δημοκρατία θα πρέπει να διαθέτει εσωτερική πειθαρχία και κοινωνική αγωγή. (ΛΕΞΕΙΣ 99)

2. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Το κείμενο πρέπει να έχει τη μορφή άρθρου, επομένως πρέπει να δοθεί τίτλος:

Τίτλος: «Η Δημοκρατία ως τρόπος ζωής»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι άνθρωποι αναζητώντας τον ιδανικότερο τρόπο συμβίωσης κατέληξαν στο πολίτευμα της δημοκρατίας, επειδή προστατεύει τα δικαιώματα του ανθρώπου και του επιτρέπει να αναπτύξει ολόπλευρα την προσωπικότητά του. Στην εφαρμογή του, όμως, αποδείχτηκε ιδιαίτερα ευάλωτο, αφού διαρκώς παραβιάζονται οι αρχές της δημοκρατίας και ιδιαίτερα στην εποχή μας.

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

Η προσφορά της δημοκρατίας:

- Διασφαλίζει την ισότητα των ανθρώπων. Όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι μεταξύ τους. Ίσοι ως προς την αξία. Ίσοι απέναντι στο νόμο. Έχουν τις ίδιες υποχρεώσεις αλλά και τα ίδια δικαιώματα.
- Σέβεται τα ατομικά δικαιώματα και προασπίζει την ελευθερία, η οποία αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες αξίες στη ζωή του ανθρώπου.
- Δίνει τη δυνατότητα στον άνθρωπο να ολοκληρωθεί ως προσωπικότητα να γίνεται υπεύθυνος και να αναπτύσσει κοινωνική συνείδηση.

- Διασφαλίζει την κοινωνική γαλήνη και ομαλότητα, που είναι προϋπόθεση της ατομικής και κοινωνικής προόδου. Μεταξύ των πολιτών υπάρχει συνεργασία και αλληλοσεβασμός. Επιπλέον, επιλύονται αρμονικά και ειρηνικά οι διαφορές, εφόσον η δημοκρατία στηρίζεται και ευνοεί το διάλογο.
- Η πολιτεία εφαρμόζοντας μια δίκαιη κοινωνική πολιτική, παρέχει σε όλους τους πολίτες ίσες ευκαιρίες και κίνητρα για κοινωνική ανάδειξη και δημιουργία. Με αυτόν τον τρόπο προωθούνται πάντοτε οι άξιοι και έτσι η κοινωνία στελεχώνεται από ικανά μέλη.
- Προάγεται η πνευματική και ηθική καλλιέργεια μέσω της παιδείας, που είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την ολοκλήρωση του ατόμου και της κοινωνίας. Παρέχεται παιδεία με ανθρωπιστικά ιδεώδη και τοποθετεί τον άνθρωπο ως υπέρτατη αξία και το σεβασμό των δικαιωμάτων ως καθολικό τρόπο ζωής.
- Υπάρχει πολυφωνία και ελεύθερη διακίνηση των ιδεών. Έτσι προάγονται οι επιστήμες, οι τέχνες και τα γράμματα, γιατί το άτομο είναι ελεύθερο να αξιοποιεί όλες τις πνευματικές του ικανότητες.

Παράγοντες διαμόρφωσης δημοκρατικής συνείδησης των πολιτών:

Η δημοκρατία δεν είναι απλώς ένα πολίτευμα, αλλά νοοτροπία και τρόπος ζωής που καλλιεργείται μέσα από τη σωστή διαπαιδαγώγηση και την παιδεία. Η οικογένεια λοιπόν και το σχολείο έχουν μεγάλο μερίδιο ευθύνης για τη διαμόρφωση δημοκρατικών συνειδήσεων.

Η σωστή αγωγή και παιδεία συμβάλλουν στην διαμόρφωση πολιτών με πολιτική συνείδηση, ώστε να συμμετέχουν ενεργά και υπεύθυνα στα κοινά προβλήματα του κράτους και κοινωνική αγωγή που την εκδηλώνουν στην καθημερινή ζωή, ακόμα και στα πιο ασήμαντα πράγματα.

Καθοριστικός είναι ο ρόλος του σχολείου που συμβάλλει:

- Στην πνευματική και ψυχική καλλιέργεια των πολιτών που θα γνωρίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους και θα τις εκπληρώνουν με υπευθυνότητα.
- Στην ανάπτυξη της ικανότητας του πολίτη να διαμορφώνει τη δική του ανεπηρέαστη και ελεύθερη γνώμη, να κρίνει και να αποφασίζει υπεύθυνα και ανεξάρτητα, και να μην παρασύρεται από δημαγωγούς.
- Στη χρήση του διαλόγου ως μοναδικού μέσου επίλυσης των διαφορών. Επίσης, ο διάλογος ταυτόχρονα αποκλείει την εμφάνιση του φανατισμού που υποσκάπτει τα θεμέλια της δημοκρατίας.
- Στην καλλιέργεια του σεβασμού στον άλλο άνθρωπο, της αυτοπειθαρχίας, της υπευθυνότητας.
- Η πολιτεία μέσω των δημοκρατικών θεσμών διαπαιδαγωγεί τους πολίτες σε ένα δημοκρατικό τρόπο ζωής.
- Οι πολιτικοί πρέπει να εκπροσωπούν ουσιαστικά τους πολίτες οι οποίοι τους ανέδειξαν με την ψήφο τους και δε θα χρησιμοποιούν το χώρο της πολιτικής ως μέσο εξυπηρέτησης των προσωπικών τους συμφερόντων.
- Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης να παρέχουν μια αντικειμενική και δημοκρατική πληροφόρηση, που θα επιτρέπει στους πολίτες τη διαμόρφωση ελεύθερης σκέψης και άποψης.

- Χρέος κάθε πολίτη είναι όχι απλώς να αγωνίζεται για την κατάκτηση της δημοκρατίας, αλλά να προσπαθεί να τη συντηρεί κιόλας με τον καθημερινό του αγώνα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ:

Για να προοδεύσει ο άνθρωπος στη ζωή πρέπει να ζήσει σ' ένα κοινωνικό περιβάλλον όπου θα είναι ελεύθερος να αναπτυχθεί ως προσωπικότητα και να δημιουργήσει, χωρίς να φοβάται για τη ζωή, την τιμή και την περιουσία του. Απαιτείται όμως να συνειδητοποιήσει την αξία της δημοκρατίας και να την κάνει πράξη καθημερινά τόσο στις σχέσεις του με τους συνανθρώπους του όσο και στις σχέσεις του με την πολιτεία. Τα αγαθά αυτά μπορεί να τα απολαύσει ο πολίτης μέσα σε ένα δημοκρατικό πολίτευμα που λειτουργεί σωστά. Αυτό, όμως, προϋποθέτει το ενδιαφέρον και την ενεργητική συμμετοχή του πολίτη στα κοινά.